

Teória práva

9. semester

Teória právnej argumentácie

Zložité a jednoduché prípady

Angloamerická teória nemá jednotnú definíciu pre **hard case**. Prípad, ktorý má za následok skutočný argumentačný problém o správnosti výkladu práva, ktorý nemôže byť vyriešený odkazom na nejaké jednoznačné ustanovenie, určujúce pre výklad práva.

Jednoduchý prípad (easy case, clear case, triviálny prípad) je taký, keď je právo natoľko jasné, že prípad sa dá rozhodnúť mechanicky, aplikáciou noriem logicky prísny argumentom. Právny sylogizmus.

Existuje podstatne viac jednoduchých prípadov, ako „sporných a zložitých“

- Opačne by sa realizácia P v spoločnosti stala takmer nemožnou.
- Dôvody ťažkostí interpreta:
- Sémantická nejasnosť
- Systémová nejasnosť – PN je v doslovnom význame v rozpore s inou PN, alebo normami daného systému
- Funkcionálna nejasnosť – dôsledky aplikácie PN sú pre interpreta neprijateľné

Jednoduchý prípad (schéma)

- Prezident republiky môže vrátiť NR SR zákon s pripomienkami do 15 dní od doručenia schváleného zákona.
- Prezident vrátil NR SR návrh zákona s pripomienkami 20. deň po tom, čo mu bol zákon doručený.
- NR SR nebude o vrátenom návrhu zákona hlasovať znovu. (MODIFIKÁCIA na ZP)

Zložitý prípad

- Sudca rozhoduje o výmere trestu v TP. S ohľadom na to, že trestné právo SR nemá absolútne určité sankcie a predovšetkým na to, že TZ nepozná nijaké pravidlá ukladania trestov, ktoré by viedli k jednoznačnému výsledku. Ukladanie trestov v TP je mimoriadne častou situáciou zložitého prípadu aplikácie práva.

Reštitučný nárok

- ÚS ČR – IV. ÚS 215/94
- Sťažovateľka podala v roku 1991 včas a riadne žiadosť o vydanie nehnuteľnosti podľa reštitučných predpisov. V deň podania žiadosti spĺňala všetky podmienky príslušného zákona, o. i. mala aj štátne občianstvo Československa, ktoré zákon požadoval.
- 31. 12. 1993 zanikla ČSFR a sťažovateľka sa stala občiankou SR. Podľa ust. Čl. 1 ods. 2 ústavného zákona č. 4/1993 Zb (recepčný zákon) zákony, ktoré spájajú práva a povinnosti s o ŠO ČSFR je potrebné po 1. 1. 1993 vykladať tak, že sa tým rozumie ŠO ČR. Okresný úrad – krajský súd = dospeli systematickým výkladom k záveru, že sťažovateľka nespĺňa podmienku ŠO ČR, a to bez ohľadu na to, že svoj nárok uplatnila v čase keď všetky podmienky spĺňala.

ÚS zistil, že správny úrad a všeobecný súd nepostupovali správne.

- Nevzali do úvahy ústavné princípy ochrany dôvery občana v právo, rovnosti a ďalšie princípy právneho štátu. Trivializáciou práva a teda formálnym legalistickým výkladom práva dospeli k absurdnému záveru.
- Zlý výklad práva v jednoduchom prípade i v zložitom prípade je zásade rovnako nesprávny.

(Zdanlivo) jednoduchý případ

- Podmienkou reštitučného nároku je od 1. 1. 1993 štátne občianstvo ČR.
- Žiadateľka nemala štátne občianstvo ČR.
- Žiadateľka nebola oprávnenou osobou v zmysle reštitučných predpisov a jej návrh teda bolo potrebné zamietnuť. .

PRÁVNE PRINCÍPY

- Princípy ako prvky právneho poriadku.
- Is Law a System of Rules ? (1967) Dworkin
- Taking Rights Seriously (1968), predtým Josef Esser, Roscoe Pound
- PP v najširšom zmysle = pravidlá, ktoré tvoria základ určitého právneho inštitútu, zákona právneho odvetvia alebo právneho poriadku ako celku.

K pojmu právneho princípu

- 1. vysoko všeobecná norma (vysoký stupeň všeobecnosti),
- 2. norma obsahujúca vágne termíny,
- 3. norma ustanovujúca ciele alebo právno politický cieľ (policy),
- 4. norma vyjadrujúca vyššie hodnoty právneho poriadku,
- 5. norma mimoriadnej dôležitosti,
- 6. norma vysokého statusu,
- 7. norma určujúca použitie relevantnej normy pre rozhodnutie
- 8. maxima pomáhajúca kategorizovať právny systém.
- Iný právny prvok alebo štandard: pojem právnej istoty = hodnota spojená s princípmi (lex non retro agit); PŠtát

Rozdiel medzi PN a PP

- 1. striktná (silná) oddeľujúca téza – PN a PP majú zásadne odlišnú logickú štruktúru;
- 2. medzi PN a PP neexistuje nijaký významný rozdiel ani v štruktúre, ani iný;
- 3. rozdiel je daný rozdielom stupňa (intenzita vyjadrenia hodnôt, všeobecnosť, význam pre právny poriadok).
- Klasický Dworkin: logický rozdiel: PN normy sú aplikovateľné „all-or-nothing-fashion“

Vyvažovanie PPrincípov

- Silná koncepcia rozlišovania PN – PP:
- Princíp rovnosti sa dá vyjadriť, napr. takto:
„Pokiaľ (antecedent) sa adresáti PN nachádzajú v zásadne rovnakých situáciách a zároveň so zreteľom na okolnosti daného prípadu nepreváži iný právny argument, potom (konzekvent), má objektívne právo určovať adresátom PN rovnaké subjektívne práva a povinnosti.“

Druhy rozporov PN - PP

- 1. dovodenie toho, že sa daná PN alebo princíp na skúmaný prípad nevzťahuje;
- 2. nulifikácia (zrušenie) jedného prvku pre konkrétnu situáciu; príklad keď existuje dvojaký možný výklad PN = argument doslovným výkladom a argument osobitným významom N;
- 3. priorita jedného argumentu pred arg. druhým;
- 4. vyvažovanie; Dworkin v. Riggs v. Palmer

Princípy ako pravidlá prikazujúce, aby niečo bolo realizované maximálnym spôsobom

- Alexy = ÚS SRN: otázka, či sa môže konať hlavné trestné pojednávanie, ak obžalovaný trpí vážnou chorobou a je tak potenciálne nebezpečenstvo, že by v priebehu stresu spojeného s hlavným pojednávaním, mohol dostať infarkt.
- Právne princípy a právne hodnoty.
- Právne princípy a právno politické ciele.

Klasifikácia PP

- 1. Pozitívne PP, výslovne (explicitne) formulované v texte PP, ktoré sú dôležitejšie ako „obyčajné“ ustanovenia PN;
- 2. Implicitné PP, ktoré nie sú formulované v PPP, ale vyplývajú z nich
- 3. Extrasystémové PP = hodnotia určité použitie právneho predpisu z pohľadu mimozákonných štandardov (hodnôt, ktoré PP vyjadrujú);
- 4. Menovité PP (name principles of law), vysoko všeobecné, ktoré možno „vyvodit“ široko chápanou interpretáciou (ochrana dobrej viery, zmluvnej slobody)

Morálna norma vyvodená sudcom pri výklade práva

- Žiadna osoba nemôže mať prospech zo svojho konania, ktoré je protiprávne;
- Všeobecné ustanovenia hmotného a procesného práva
- Všeobecné ustanovenia aplikovateľné v celom PP (zákaz diskriminácie, princípy zaisťujúce slobodu zhromažďovania a združovania).
- Nadpozitívne právne zásady: *neminem laedere*, *pacta sunt servanda*

Právnopolitický cieľ

- PPC vytyčuje to, čo sa má dosiahnuť, všeobecne pokrok v istej ekonomickej, politickej alebo sociálnej oblasti. Má sa dodržiavať preto, že ide o požiadavku vyplývajúcu zo spravodlivosti alebo z nejakého iného morálneho rozmeru.

ZÁKLADY PRÁVNEJ ARGUMENTÁCIE

- Literatúra:
- Robert ALEXY: Pojem a platnosť práva. Bratislava 2009.
- Evelin T. FETERIS: Fundamentals of Legal Argumentation. Dordrecht – Boston – London 1999.
- Od roku 1970 – význam teórie právnej argumentácie

Argumentácia má v práve dôležitú úlohu.

- Ak niekto prezentuje právnu tézu, predpokladá sa, že uvedie argumenty na jej podporu. Právnik, ktorý ide s prípadom na súd, sudca ktorý prípad rozhoduje, musia odôvodniť prípad argumentmi.
- Ak zákonodarca predkladá v parlamente návrh zákona, predpokladá sa, že ho podloží argumentmi. Právni vedci odôvodňujú svoje názory, keď ich predkladajú kolegom.

ARGUMENTATIO má v zrkadle histórie jánusovskú tvár.

- Popri význame **dôvodenie, dokazovanie** má aj ďalší význam – **podvádzanie, umenie klamať** (právnici, pravdaže, netušia, o čom je reč).
- Prijateľnosť právnej tézy závisí od kvality odôvodnenia. Stanovisko sudcu je dané v jeho rozhodnutí. Musí byť primerane odôvodnené, aby bolo prijateľné pre účastníkov konania, pre iných sudcov a pre celú právnickú obec ako celok.

Aké štandardy právnej korektnosti musí mať argumentácia?

- Stačí, keď sa sudca zmieni o faktoch prípadu a o právnych normách, alebo musí tiež vysvetliť, prečo tie ktoré právne normy možno použiť práve na daný prípad.
- ÚLOHA ARGUMENTÁCIE PRI VÝKLADE PRÁVNÝCH NORIEM.
- 19. storočie – Montesquieu a jeho teória delby moci. Podľa tejto teórie zákonodarca má

Formulovať jasné a jednoznačné normy a úloha sudcu spočíva

- v aplikácii týchto noriem na konkrétne prípady. Od sudcov sa očakávalo, že budú subsumovať fakty pod všeobecné právne pravidlo.
- **20. STOROČIE**
- Názory na úlohu zákonodarcu a sudcu sa zmenili. Pretože zákonodarca nedokáže predvídať všetky možné prípady a nový vývoj

V spoločnosti, musí sa obmedziť na všeobecné formulovanie pravidiel,

- Ktoré by sudca mal vykladať tak, aby boli použiteľné aj na nové prípady. V tomto prípade sudcovia majú oveľa širšiu úlohu: získavajú určitú slobodu (LICENCIU), priestor pre činnosť pri výklade právnych noriem a pri formulovaní konkrétnych noriem pre osobitné prípady.

POVINNOSŤ odôvodniť právne rozhodnutie je obsiahnutá v zákonnej

- norme:

MODEL VÝKLADU ZÁKONA

- ARGUMENTUM A CONTRARIO – znamená, že ak sa určité osobitné pravidlo zamýšľá pre osobitnú skupinu osôb alebo predmetov, táto norma sa nepoužije na skupinu osôb alebo predmetov, ktoré nepatria do tejto kategórie, pretože chýba výslovná formulácia v tomto smere. Ak všetci muži nad 20 rokov sú povinní slúžiť v armáde, možno vyvodiť a contrario, že ženy túto povinnosť nemajú.

ARGUMENTUM A SIMILI

- Znamená, že ak sa určité osobitné pravidlo zamýšľa pre osobitnú skupinu osôb, táto norma sa použije aj na skupinu osôb, ktoré sú v podstatnom (významnom) ohľade podobné. Ak existuje norma, ktorá zakazuje cestujúcim vstup na železničné nástupište so psom: možno, že je zakázané priviesť aj zviera, ktoré môže spôsobiť rovnaké nepríjemnosti.
- Okolnosti prípadu = arg. a contrari, či a simili.

Rímske Zákony dvanástich tabúl'

Digesta IX, Titul 1

- Vlastník štvornohého zvierata (quadrupes) ručí za škody spôsobené jeho divokosťou, porovnaj s chovateľom zvierata (§ 833 BGB).
- Otázka – dvojnožec, pštros. „Prostý, jednoduchý“ výklad nemôže urobiť z dvojnohého zvierata štvornohé – otázka znie:
- Analógia alebo argumentum a contrario?
- Formálnologicky sú oba závery, ktoré vedú k rozdielnym výsledkom, rovnako oprávnené.

Čo platí pre divokých štvornožcov, možno rovnako (podobne) vzťahnúť aj

- na divokých dvojnožcov. Rovnako, čo platí len pre štvornožcov, nemožno vzťahnúť na iné zvieratá.
- Rimania vyvodili analógiu:
- „Právnopolitickým účelom predpisu o zodpovednosti je, aby sa dala vyvodiť v súvislosti s tvormi, ktoré sa síce môžu správať svojvoľne, ale nie sú obdarené ľudským rozumom, a preto vzhľadom na svoje zvieracie slabiny ľahko môžu spôsobiť ťažké škody.“ Logika – teleologika.

ARGUMENTUM A FORTIORI (A POTIORI)

- podľa neho, ak je dôvod správať sa alebo konať istým spôsobom **v prípade x**, ktorý sa považuje za menší či slabší v porovnaní **s prípadom y**, potom je dokonca silnejší dôvod správať sa alebo konať tak v prípade y. Ak niekto iného udrel a zranil ho a má byť potrestaný, potom ten, kto zapríčinil niečiu smrť, musí byť a fortiori potrestaný.
- Ak je zakázané chodiť po trávniku, je o to viac zakázané (a fortiori) ničiť, trhať trávnu. Od a simili sa líši tým, že záver sa nevyvodzuje z podobnosti, ale z úvahy spojenej s „o to skôr, tým skôr“.

ARGUMENTUM A MAIORI AD MINUS

- Vlastník – držiteľ: povinnosť strpieť obmedzenie (rovnakú povinnosť má aj ten, kto má k veci slabšie právo). Povinnosť strpieť použitie svojho auta (vlastník) na odvoz človeka v krajnom nebezpečenstve života, tak držiteľ...
- A MINORI AD MAIUS – ustanovenia OZ sa majú uplatňovať a vykladať v zmysle základných zásad OZ – platí pre všetky OP predpisy, nielen pre ustanovenia OZ.

ARGUMENTUM A COMPLETUDINE

- Sa zakladá na myšlienke, že všetky právne systémy sú úplné (kompletné). Z tohto pohľadu všetky právne systémy obsahujú všeobecné právne pravidlá (normy) pre prípady, pre ktoré neexistujú osobitné pravidlá (normy). Vždy existuje právne pravidlo, ktoré pripája osobitnú normatívnu kvalifikáciu vo vzťahu k všetkým konaniam, ktoré nie sú výslovne popísané: konanie je neutrálne, povinné, zakázané alebo dovolené.

PSYCHOLOGICKÝ ARGUMENT

odkazuje na prípravný materiál, ktorý

- Vôľu zákonodarcu. Tak sa urobí pokus rekonštruovať vôľu zákonodarcu a určiť, ktorý princíp podlieha pravidlu.
- HISTORICKÝ ARGUMENT je založený na predpoklade kontinuity. Východiskom je, že zákonodarca je konzervatívny a k metóde úpravy chce „prilepiť“ osobitnú formu správania, bez toho, aby výslovne zmenil text normy.

-

APAGOGICKÝ ARGUMENT aj REDUCTIO AD ABSURDUM

- Predpokladá, že zákonodarca je racionálny a neprijal by výklad práva, ktorý by mal nelogické alebo nefairové dôsledky. Ak použitie osobitného výkladu vedie k neprijateľnému výsledku, musí sa zvoliť iný výklad, ktorý vedie k prijateľnému výsledku.
- Dôkaz dovedením do absurdných, resp. nemožných dôsledkov. Určitá možnosť výkladu právneho predpisu sa vylúči preto, že je nezmyselná alebo nedáva rozumný zmysel, ale aj preto, lebo vedie k rozporu s inou normou alebo k nemožnému záveru (fakticky či právne).

Ústava – občania sú povinní zachovávať ústavu a ostatné zákony.

- Per eliminationem – nie sú povinní zachovávať podzákonné predpisy, a maiori ad minus – aj podzákonné; povinnosť nemajú právnické osoby (per eliminationem, e silentio) a jednak per analogiam, že áno.
- Vec rieši reductio ad absurdum – v prospech argumentu a maiori a d minus (1) a argumentu e simili (2).

TELEOLOGICKÝ ARGUMENT

- Odkazuje na ratio a na účel práva. Líši sa od psychologického argumentu, pretože jeho východiskom nie je doslovný význam prípravného materiálu, ale úvahy, ktoré podporujú pravidlo. Tento typ argumentu je potrebný, ak ide o prípady, ktoré zákonodarca nemohol predvídať.
- EKONOMICKÝ ARGUMENT hypotéza nenadbytočnosti zákonodarcu, neberie do úvahy výklad, ak je opakovaním inej normy. Predpoklad, že nemôžu byť dve totožné normy.

ARGUMENTUM AB EXEMPLO

- Umožňuje sudcovi vykladať právo v súlade s precedensom, s predchádzajúcimi rozhodnutiami alebo s právnou doktrínou.
- **SYSTEMATICKÝ ARGUMENT** – vychádza z hypotézy, že právo je koherentný systém, rôzne právne normy tvoria systém, v ktorom sa jeho prvky musia vykladať v súvislostiach (kontexte).

Sudca sa môže odvolať na existujúcu a jednoznačnú právnu normu

- V týchto prípadoch postačuje deduktívne odôvodnenie (jednoúrovňové).
- V zložitých prípadoch sa vyžaduje druhá úroveň (ďalšia). Ukazuje sa, že daný výklad sa dá obhájiť. Druhoúrovňové odôvodnenie sa skladá z dvoch druhov argumentov.
- Prvý je argument, ktorý obhajuje rozhodnutie tvrdiac, že pravidlo formulované vo výklade má prijateľné dôsledky (konzekvencionalistický argument, argument dôsledkom). Druhý požadoavný argument obhajuje rozhodnutie poukazujúc na to, že rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom. Je koherentné a konzistentné s rôznymi PP (napr. princíp rovnosti) a právnymi normami.

Cestný zákon

- zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke
- Legálne definície (autobus, chodec, nemotorové vozidlo) – aplikácia práva

POJMY PLATNOSTI PRÁVA (R. ALEXY)

- Sociologická
- Etická
- Právna
- Predmet 1 = platnosť sociálna, spoločenská. Norma platí v sociálnom zmysle, pokiaľ sa buď dodržiava alebo sa jej nedodržiavanie sankcionuje. Dodržiavanie v rôznej miere.
- Predmet 2 = morálna. Norma platí morálne, pokiaľ je morálne ospravedlnená. Prirodzené právo – obsahová správnosť.

PRÁVNÝ POJEM PLATNOSTI

- Predmet 3 = právna platnosť.
- V užšom zmysle – vydaná nejakým na jej vydanie kompetentným orgánom, stanoveným spôsobom a pokiaľ neporušuje právo (normu) vyššieho stupňa právnej sily.
- Interný problém = čo je príslušný orgán, čo je vydanie na to určeným spôsobom.
- Externý problém = vzťah k ostaným dvom pojmom platnosti.

Prístupy k skúmaniu právnej argumentácie

- Logický prístup
- Rétorický prístup
- Dialogický prístup

Prístupy k skúmaniu právnej argumentácie

- 1 Logický prístup
- 2 Rétorický prístup
- 3 Dialogický prístup
- 1 Logický prístup má najdlhšiu tradíciu
- 2 Rétorický prístup zdôrazňuje obsah argumentu a kontextovú závislosť aspektov jeho prijateľnosti. Prijateľnosť závisí od efektívnosti argumentácie pre poslucháčov, ktorým je adresovaná.

Predstavitelia RP: Chaim Perelman, Stephen Toulmin, Theodor Viehweg

- Perelman v *Logique juridique, Nouvelle Rhétorique* (1976) opisuje východiská a argumentačné techniky používané v práve na presvedčenie poslucháčov o prijateľnosti rozhodnutia. Píše o tom, ako sudcovia používajú určité všeobecne prijaté východiská na odôvodnenie svojich rozhodnutí.
- Toulmin v *Uses of Argument* (1958) využíva príklady z právneho procesu, aby zistil, že primeranosť argumentu nie je určovaná formálnou logickou platnosťou. Argument sa skladá z požiadavky

Pokračovanie

- Obhajovanej prostriedkami dát, oprávnením (ospravedlnením) a obhajobou.
- 3 Dialogický prístup uvažuje o právnej argumentácii z hľadiska diskusného procesu, v ktorej sa právne stanovisko obhajuje podľa určitých pravidiel racionálnej diskusie. Tento prístup reprezentujú A. Aarnio, R. Alexy, A. Peczenik.

Prípád Samuela Shepparda

- Najvyšší súd rozhodol 6. júna 1966, že Samuel Sheppard obžalovaný v roku 1954 z vraždy svojej manželky bol súdený v nespravodlivom procese kvôli masívnej, širokej a zaujatej publicite jeho prípadu.
- Na obhajobu tvrdenia, že S. sa nedostalo spravodlivého procesu sťažovateľ uviedol tri argumenty.

Prvý dôvod: proces bol sviatkom pre médiá.

- Druhý dôvod: súdne vyšetovanie bolo nevhodné, neprimerané. Vyšetovanie slúžilo na to, aby sa v Clevelandskej komunite živili plamene predsudkov. Podobný prípad: *Estes v. Texas 381 U. S. 532 (1965)*.
- Tretí dôvod: mená porotcov boli uverejnené vo všetkých troch clevelandských novinách 25 dní pred procesom. Podporil ho tým, že členovia poroty boli bombardovaní informáciami, ktoré zmarili ich neustrannosť.

Aulis AARNIO

- Keď sudca aplikuje právnu normu na konkrétny prípad, musí zistiť obsah, tj. význam textu zákona, v ktorom je norma vyjadrená. Holandský Najvyšší súd 1919 rozhodol o obsahu nasledujúceho textu:
- Každé nezákonné konanie, ktoré spôsobí inému škodu, zaväzuje toho, kto ju zaviniť, napraviť ju. Čl. 1401 holandského OZ.

Súd rozhodol o tom, že ustanovenie treba chápať tak, že:

- „Každý kto spôsobí inému škodu, ako dôsledok konania, ktoré je v rozpore so zákonom, subjektívnym právom alebo so starostlivosťou, ktorá sa vyžaduje v spoločnosti so zreteľom na osobu alebo majetok iného, je povinný nahradiť škodu.“
- Stanovisko týkajúce sa obsahu špeciálneho výrazu Aarnio nazýva **interpretačné stanovisko**. Požiadavka vyjadrujúca výklad právnej normy sa volá **interpretačné hľadisko**.

Rozhodnutie Lindenbaum-Cohen

- Voľba medzi dvoma alternatívami čl. 1401 OZ. Otázka znela: čo zahŕňa pojem „nezákonné konanie“ – či iba tie konania, ktoré sú v rozpore so zákonným ustanovením alebo či zahŕňajú „konania v rozpore s náležitou starostlivosťou, ktorá je v spoločnosti primeraná vo vzťahu k inej osobe alebo vlastníctvu.“
- Voľná úvaha sudcu je zvoliť jednu z možností je však obmedzená. Rozhodnutie musí byť v súlade s požiadavkou **právnej istoty**.

Interné a externé odôvodnenie

- Interné odôvodnenie interpretačného hľadiska. V internom odôvodnení je výklad odvodený z určitých premís v súlade s prijatými normami usudzovania.

Pravidlá racionality diskusií

- 1 Pravidlá konzistentnosti: každý krok v diskusii musí spĺňať požiadavky logickej súdržnosti.
- 2 Pravidlá efektívnosti: účastníci diskusie musia rovnakým spôsobom používať jazyk.
- 3 Pravidlá úprimnosti
- 4 Pravidlá zovšeobecnenia
- 5 Pravidlá podpory

MacCormickova teória odôvodnenia právnych rozhodnutí

- Neil MacCormick (2009) sa zameriava na otázku, čo tvorí racionálne odôvodnenie rozhodnutia. **Právne uvažovanie a právna teória** (Legal Reasoning and Legal Theory, 1978).
- Deduktívne odôvodnenie: Hart (1961) aj MacCormick rozlišujú jasné prípady (clear cases) a ťažké prípady (hard cases). V jasných prípadoch sa sudca môže odvolať na existujúcu, nedvojzmyselnú právnu normu. Deduktívne odôvodnenie prvej úrovne možno kvalifikovať ako dostatočné odôvodnenie.

Ťažké prípady (hard cases)

- PN si vyžaduje výklad a
- V ťažkých prípadoch sa požaduje interpretácia druhej úrovne. Druhoúrovňové odôvodnenie obsahuje dva druhy argumentov. Prvý je argument obhajujúci rozhodnutie ukazuje, že norma formulovaná výkladom, má prijateľné dôsledky. Je to dôsledkový spôsob argumentu. Druhá forma argumentu obhajuje rozhodnutie tým, že ukazuje, že je v súlade s prevažujúcim právnym poriadkom. Že rozhodnutie je koherentné a konzistentné s rôznymi právnymi princípmi (napr. princípom rovnosti)

Daniels and Daniels v. R. White & Sons and Tabard ({1938} 4 All E. R. 258

- Jasný prípad (clear case): Pán Daniels šiel do krčmy, kde si kúpil fľašu limonády (R. Whitovu limonádu). Zobral si ju domov, kde z nej vypil za pohár sám a za pohár dal vypiť manželke. Obaja ochoreli. Príčinou ich ochorenia bola kyselina uhličitá. Výrobca Mrs. Tabard.
- Odôvodnenie: podľa zákona o predaji tovaru (Sale of Goods Act, 1893, čl. 14 ods.2). Ak predajca predáva tovar, predpokladaná podmienka je, že tovar má obchodnú kvalitu. Mrs. Tabard hoci nezavinene

predávala tovar, ktorý nemal obchodnú kvalitu, a preto bola zodpovedná za škodu, ktorú utrpeli pán a pani Danielsovci.

- Rekonštrukcia argumentu:
- Fľaša limonády, ktorú kúpil pán Daniel obsahovala kyselinu uhličitú.
- Preto fľaša limonády nemala obchodnú kvalitu.